

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Een kwart eeuw

Wie is de jarige? Waar is het feestje? Zoek het niet te ver, dierbare lezer. Het nummer dat u nu in handen hebt, mag zich verheugen in een geschiedenis van 25 jaar. Toch wel een reden om te vieren, niet? Samen met het bestuur en de redactie denken we verder na over hoe we de verjaardag van het *Tijdschrift voor Psychoanalyse & haar toepassingen* voor het voetlicht gaan brengen. Dit redactioneel is niet de enige stap. Bij de opening van de laatste studiedag van de Belgische Vereniging voor Psychoanalyse op 12 oktober jongstleden heeft Christine Franckx het *Tijdschrift* onder de aandacht gebracht. De aanwezige deelnemers mochten een gratis proefnummer meenemen. Van dit aanbod is gretig gebruikgemaakt. We hopen dat de besturen van de andere participerende verenigingen bereid worden gevonden om ter gelegenheid van hun studiedagen even stil te staan bij de geschiedenis en het bestaan van het *Tijdschrift*. Er worden nog activiteiten gepland waarover we ons samen met het bestuur verder beraden. Wordt vervolgd!

Om dit heuglijke moment te vieren hebben wij de vroegere hoofdredacteurs benaderd. Hen is gevraagd bij deze verjaardag op de geschiedenis van het *Tijdschrift* terug te blikken en zich te wagen aan enkele toekomstvoorspellingen. Jammer dat Hans Reijzer, die aan de wieg stond van dit Nederlands-Vlaamse project, door privéomstandigheden niet in staat was om op ons verzoek in te gaan. Mijn twee voorgangers, Frans Schalkwijk en Michel Thys hebben de taak prompt aanvaard en hebben over het onderwerp zeer lezenswaardige bijdragen geschreven.

Hoe is het eigenlijk gesteld met het *Tijdschrift*? Ik kan alleen maar enthousiast zijn: ondanks het feit dat het psychoanalytisch model in de geestelijke gezondheidszorg bedreigd wordt en aan universiteiten steeds minder wordt doorgegeven, is het voor mij een voorrecht te mogen getuigen dat het *Tijdschrift* het goed stelt. Het aantal abonnees blijft stabiel en neemt de laatste jaren zelfs licht toe. We krijgen zo'n 20 nieuwe artikelen per jaar aangeboden, waarvan we 80 % plaatsen na bewerking. Vrijwel nooit wordt een bijdrage onmiddellijk geaccepteerd: er wordt bijna altijd om herwerking gevraagd. De voorbije jaren hebben we een ruime reserve aan artikelen opgebouwd, waarmee we twee volgende nummers gemakkelijk kunnen vullen. Het kost weinig moeite om auteurs te vinden voor boekbesprekingen en de kleine rubrieken zoals *Histories* en *Scènes*. De rubriek *Naast de Bank* rekruteert moeizamer. In het redactioneel van nummer 2019-3 heb ik hiervoor aandacht gevraagd. Wat de nieuwe artikelen betreft is het jammer dat sommige auteurs ons verzoek tot bewerking beleven als een storende bemoeienis of als een aanval op hun crea-

tieve prestatie. De redactie betreurt dit. Sta mij toe hierbij een opmerking te maken: Is het niet de opdracht van de redactie om een bijdrage toegankelijk te maken voor een grotendeels klinisch werkzaam lezerspubliek met uiteenlopende theoretische achtergronden? En waarbij tegelijk zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan de oorspronkelijkheid van de auteur?

In zijn bijdrage aan dit nummer gaat Henk de Meij, onze huidige voorzitter van het bestuur, dieper in op het spanningsveld tussen de auteur die zijn visie ontwikkelt, de vereniging waarvan hij lid is en de redactie die zich vrij wil voelen van institutionele druk. Het bestuur vervult daarbij de rol van 'schokdemper' en beschermende hoeder van waar het *Tijdschrift* voor staat. Ons *Tijdschrift* is inmiddels ingebed in een internationaal netwerk van psychoanalytische publicaties via het PEP-Web. We mogen trots zijn op onze website, die dankzij de samenwerking met uitgeverij Boom tot stand is gekomen. Het kost nu weinig moeite om snel toegang te krijgen tot bijdragen over een thema of van een welbepaalde auteur. Is het niet indrukwekkend hoeveel collega's de voorbije 25 jaar aan het *Tijdschrift* hebben meegewerkt! Bezoek de website van Uitgeverij Boom, surf naar het *Tijdschrift voor Psychoanalyse* en klik de rubriek auteurs aan op de website.

Naar de toekomst staan we voor belangrijke uitdagingen. Om te beginnen willen we het *Tijdschrift* interactiever maken. Nieuwe inzichten rijpen wanneer er een omgeving wordt gecreëerd die uitnodigt tot controversie en debat. Lezer, lees de artikelen en reageer! Om dit proces te faciliteren is er in de redactie iemand aangesteld die zich met de rubriek *Reacties* zal bezighouden. We beschouwen het als vanzelfsprekend dat het grootste deel van de collega's die psychotherapieën doen met kinderen, volwassenen en ouderen in diverse kaders via het *Tijdschrift* een forum krijgen om hun ervaringen publiek te maken. Daarom hebben we de rubriek *De therapeut aan het werk* gecreëerd, in de hoop dat alle beoefenaars van zeer uiteenlopende vormen van psychoanalytische psychotherapie hierin iets van hun gading zullen vinden. We willen inzetten op de dialoog met beoefenaars van andere psychotherapierichtingen en het contact bevorderen met wetenschappelijke disciplines die op het grensgebied van de psychoanalyse opereren. En dat zonder daarbij de waarde van de klassieke kuur uit het oog te verliezen! Is er een betere plek om in alle rust de innerlijke wereld te verkennen en tot inzichten te komen over het intiemste en de drijfveren van mensen?

In onze huidige tijd, waarin mensen zich via de sociale media voortdurend laten zien aan anderen, is het de taak van de psychoanalyse om te blijven waken over vertrouwelijkheid en discretie. Zoals Peter Venmans (2019) schrijft in zijn prachtige boek *Discretie* hebben mensen niet alleen behoefte aan openbaarheid en transparantie, maar ook aan verborgenheid en geheimen. In ons *Tijdschrift* bewegen we ons voortdurend in het spanningsveld tussen enerzijds wetenschap en anderzijds de privacy van het individu. Wetenschap is in wezen indiscreet, want ze streeft naar maximale helderheid en transparantie. De psy-

choanalyse neemt het recht van de patiënt op discretie bijzonder serieus. Patiënten zijn mensen in een kwetsbare positie die met respect en waardigheid bejegend dienen te worden. Discretie is erop gericht om mensen schaamte en nodeloos lijden te besparen. Dit is een uitdaging voor ons *Tijdschrift*. Hoe kunnen auteurs de innerlijke werkelijkheid van mensen verkennen en beschrijven en met hun vakgenoten delen op een wetenschappelijk verantwoorde manier, zonder het recht op discretie geweld aan te doen?

In een volgend *Redactioneel* ga ik in op het rapport van de IPA-commissie over vertrouwelijkheid dat gepubliceerd is op 1 november 2018. Ik zal ingaan op wat de implicaties hiervan zoal zijn voor ons *Tijdschrift*. Maar laten we eerst samen proosten! Hiep, hiep, hoera ... het *Tijdschrift* is 25 jaar en springlevend!

Marc Hebbrecht

Literatuur

- IPA. (2018). *Report of the IPA confidentiality committee*. London: International Psychoanalytical Association.
- VENMANS, P. (2019). *Discretie. Essay over een vergeten deugd*. Amsterdam/Antwerpen: Atlas Contact.